ג שַׁבַּת עט וּמְנַחוֹת לב. D לפרוש התוספות והר"ן בשם הערוק מִפִּלִין. מהלכות רבותא. פֿ בייל. צַ מִּגְלָה ים. לן תוספות שם ְחָהַרֹא"שׁ וְהַרַ"ן. וּ' גּּפִּין ער אַפָּלוּ לְרַעַת רַשִּׁ"י. ש הַרֹא "שׁ בְּהַלְכוֹת סֵפֵּר

(בא) יְשַׂרְטֵט כָּל הַשׁוּרוֹת. וְלֹא יְשַׂרְטֵט (בג) בְּעוֹפֶּרֶת מִפְּנֵי שֶׁהַמָּקוֹם הַשִּּרְטוּט נִשְׁאָר צָבוּצַ. הגה ן יַשׁ אוֹמְרִים שֶׁצָרִיהְ לְשַׂרְטֵּט תָּמִיד לְמַעְלָה וּלְמֵשָׁה וּמָן הַצְּדָדִים אַף עַל פִּי שֶׁיוֹדֵעַ לְכְתֹּב בְּלֹא שִּׁרְטוּט. * וְכֵן * נוֹדְגַיִּן (בווך שאמו ומרוכי וספו תוומה וסמים: ז. יהֱלַכַה לְמֹשֶׁה מִסִּינֵי, תִּפְּלִין עַל הַקְּלַף וְלֹא עַל הַדּוּכְסוֹסְטוֹס * וְלֹא עַל הַגִּוִיל. כּוֹתְבִין עַל הַקְלַף בִּמְקוֹם בָּשַׂר, * וְאָם שִׁנַּה בָּסוּל. "מַהוּ קְלַף וּמַהוּ דּוּכְסוֹסְטוֹס, הַעוֹר בִּשְׁעַת עִבּוּדוֹ חוֹלְקִין אוֹתוֹ לְשָׁנִים, וְחֵלֵק הַתִּיצוֹן שֵהוּא לְצֵד הַשֵּעַר נְקְרָא קְלֶף, וְהַפְּנִימִי הַדָּבוּק לַבָּשָׁר נִקְרָא הּוּכְסוֹסְטוֹס. וּלְפִּי זֶה, כִּי אָמְרִינָן כּוֹתְבִין עַל הַקְּלֶף בּּמְקוֹם בָּשָׂר, הַיְנוּ, בַּמָּקוֹם הַיּוֹתֵר קָרוֹב לַבָּשָׂר, דְּהַיְנוּ בִּמְקוֹם תִבּוּרוֹ כְּשֶׁהוּא דָּבוּק לַדּוּכְסוֹסְטוֹס. "וּקַלַפִּים שֵׁלַנוּ שֵׁאֵין חוֹלְקִים אוֹתָם יֵשׁ לַהֵם דִּין קַלַף * וְכוֹתְבִים עֲלֵיהֵם לְצַד בַּשַּׁר, "שַׁמַה שַׁמָּגַרְרִים קָלָפַּתוֹ הַעֵּלִיוֹנַה שַׁבַּמְקוֹם שַעַר אֵינוֹ אֵלַא כְּדֵי מַה שַׁצַרִיךְ * לְתַקְנוֹ וּלְהַתַלִיקוֹ, וַאֲפִּלוּ אָם הָיוּ חוֹלְקִים הָעוֹר לִשְׁנִים הָנָה צָרִיךְּ לְגָרֵר מִמֶּנוּ כָּדְּ, * וְמִצֵּד הַבְּשָׁר גּוֹרָרִים הַרְבֵּה עַד שֶׁאֵין נִשְׁאָר אֶלָּא הַקְּלֶף בִּלְּבָד: ח. *־צַרִיהְ הַקְּלֶף לִהִיוֹת מִעַבָּד $^{\circ}$ יָם אוֹ לְּבְּטִיד, $^{\circ}$ יְנְצָרִיךְ שֻׁיִּהְנֶה מְעֻבָּד לִשְׁמוֹ. $^{\circ}$ טוֹב לְהוֹצִיא (בּר) בְּשְׁבָּעִים אוֹ לְבָּסִיד, * יְנְצָרִיךְ שֻׁיִּהְנֶה מְעֻבָּד לִשְׁמוֹ.

(אַ) בּעָפָצִים, וְינִיח הָעוֹר בְּסִיד עד שֶׁיִּפּּל השֵׂעֶר מֵאֵלֶיו, וְאָם מוֹצִיאָהּ קֹדֶם לֶבֶן לא יָכְתֹּב עֶלֶיו דְהָוֵי דְּפְתָּרָא, בֶּרוּךְ שֵׁאָמר, מֶגֵן אבְרָהֶם:

ָרָצוּ לֶאֶסֹר מִפְּנֵי שָׁאֵינוֹ פּוֹתָב עַל הַקְּלָף רַק עַל אוֹתוֹ צֶבַע וּמַפְסִיק בֵּין הַקְּלָף לַכְּתָב,

וָהַשִּיב שֶׁקְגָאַת סוֹפְרִים הוא זָה וְהָבֶל יִפְצָה פִיהָם, וְבָתָב שְׁשִׁצְיָה מוְ הַשָּבָּהָר לָבְתֹב עֵל קְלֶךְ זָה מִשׁשׁה זָה אֵלי וְאַנֶּהוּ, וְהַצֶּבְע הוָה שֶׁשְּׁבְּלָּך לְּלֶּה מוֹ הַשְּׁבָּהָר לָבְתֹב עֵל קּלֶרְ זָה מִשׁים בּיִּבְּעָ לנאותו אינו חוצץ עון שם. תראה שלבתחלה של המעביר על פניו בחוק לה משלית לבן הלקנו היטב. ואו מה שאינו מובק בהקלף מהצבע בלק טוב יסור ממנו על ידי הקנות מנה, ומה שנשאר מדבק בו הוא נעשה גוש אחר עם הקלף ואינו חוצץ. ומכל מקום נראה שאין להתיר רק משיחה דקה אבל לא אם הוא טות על פניו ועב קצת:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כא) יְשַׂרְטֵט. פַּרִרשׁ, לְכַתְּחָלָה, מִשׁוֹם, זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ, אַכָּל בְּדִיעַבַּד אַפָּלו אָם (יי) לא שָרְטֵט (ייי) וְכָתַב הַשִּׁיטוֹת עַקַמּוֹת, אֵין לְפָּסֹל הַתְּפָּלִין: (כב) בעופרת. (ט) וכן בַּדִיוֹ וּכְסַקרָא וַכֹל בַּיוֹצֵא בַזָה, וַאַפְּלוּ (ט) בִּין הַשִּׁיטִין אָסוּר לִשַּׁרְטֵט בּוֹ. וְכַל זֵה לְבַתִּחַלָּה, אַכַל בִּדִיעַבַד אֵין לְהַחָמִיר, ַבַן בָּתַב הַלֵּחֵם חַמוּדוֹת וְהָאֵלְיָה רַבָּה, וּבִתְשׁוּבַת דְּבַר שְמוּאֵל סִימַן שסב מְפַּקְפֵּק בָּזֶה מְאֹד אָם מְשַׂרְטָט בְּשׁוּם צֶּכֵע שָׁחֹר, מֵחַמַת נְגִיעָה אוֹת בִּאוֹת צַל יָדֵי הַשִּׁרְטוּט הַשָּׁחֹר, אָם לֹא דְּכָתַב מִתַּחַת הַשִּׂרְטוּט, עַיַּן שָׁם: ד (כג) בַעַפָּצִים אוֹ בִּסִיד. וּלְעִכּוּכָא הוּא כֹּיּי דְּלֹא מִקְּרִי קַלָּף בִּלֹא זֵה רַק דְּפָּתְרָא. וְיַנִיתַ הָעוֹר בִּסִיד עַד 🖘 שַׁיִּפּל הַשֶּעַר מֵאֵלָיו וְלֹא עַל יְדֵי גְּרִירָה. וְאָם הוֹצִיאוֹ לְדֶּם לָבֵן לֹא יִכְתֹב עָלָיו, דְּהָוֵי דִּפְּתְּרָא עֲדֵיוִ וּפָּסוּל. וְיֵשׁ (שּ) מִי שֶׁחוֹלֵק וְכָתַב, דְּסוֹפֵר שֶׁהוֹצִיא הָעוֹרוֹת לְאַתַר אַרְבָּעָה יָמִים וַעַדיִן לֹא עָבַר שְעָרוֹת מֵעֲלֵיהֶן, נִרְאֶה דִּבְדִיעֲבַד אֵין קְפִידָא, דְּלֹא תַּלְיָא בְּשַעַר כְּלָל, דְּבֵיוָן דִּכְבָר הַנַּת בְּסִיד וְנִתְקַן כַּהֹגֵּן לֹא מִקְבִי דִּפְתְּרָא, עַיֵּן שָׁם: (כד) בִּשְׂפָתָיו, וּכְדִיעֲכַד (מ) דַּיוֹ בְּמַדֲשָׁבָה: (כה) בִּתְּתַלַת, וְיוֹתֵר אַלָּא לַקְשׁבֶּקִים לְשְׁמָה, אֵלָּא לַקְשׁבֹ שֶׁמִּתְעַבְּדִים לְשְׁמָה, אֵלָּא כִּיי בַּתְחַלָּתוֹ בִּלְבַד, כֹּיּ וַאֲפָּלוּ נִמְשָׁך הַעִּבּוּד בַּמָּה יָמִים, דְּכַל הַעוֹשֶׁה עַל דַּעַת

בַאור הַלְּכָה * וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁצָּרִיךְ וְכוּ׳. יֵשׁ לְעַיֵּן קְצָת אָם שִׁרְטֵט כָּל חשורות אָם צָרִיךְ גם כן לשרטט מן הצדדים או לא, וספק זה יש להסתפק בספר תורה ומזווזה. דְּשָׁם השִּׁרְטוּט כֵּלוֹ הוּא לְעָכוּבָא. וְנִרְאָה דְּבְדִיעָבד אֵין לְהֹחְמִיר בָּזָה אְפְּלוּ בּמְזוּזָה, כִּי לֹא נִזְכֹר בְּכָל מָקוֹם רק שִׁרְטוּט בֵּין השִׁיטִין, וְכַל שָׁכֵן לְפִּי מה שָׁנָּרָאָה מֵרִדְב״ז הוּבָא בְּפִּתְחֵי מְשׁוּבָה בְּיוֹרֶה דֵּעָה, עַיֵּן שָׁם, דְּטעם השִּׁרְטוּט אָפָלוּ בָּמְזוּזָה הוּא כָּדֵי לִישֵׁר השִׁיטִין, בִּודאי אֵין לְהֹחָמִיר בָּזֶה. וְדע, דְּשָׁרְטוּט שָל תְּפִּלִּין לְכֵלֵי עָלְמָא אֵין צָרִידְ לְחִיוֹת לִשְׁמָה, כְּמוֹ שֶׁבָּתֹב הפְּרִי מְגַּרִים: * בְּבֵן ַ מַהָּגִין. וּכָהִיּוֹם נָהָגוּ הכּל לְשִׁרְטֵט בְּכָל הִשִּיטִין. וְעַיַּן בְּסֵפֶּר בָּרוּךְ שֶׁאָמר שֶׁבָּתב, שַּנָראָה לוֹ שַׁפוֹב לִשִּרְטֵט לְהשִׁיטִין לְצד השֵעָר, וּלְמעַלָה וּלְמפֶה וּלְהצָדְדִים ישרטט לצד הבּשָר: ז * וְלֹא עַל הַגְּוִיל. גְּוִיל הוֹא הָעוֹר שָׁלֹא נֶחֲלק, וְלֹא הוסר מִמֶּנוּ רק השֵעֶר וְתִקְנוֹ שָׁם וּמִצד הבָּשָּׁר לֹא הוסר כִּלוֹם: * וְאָם שְׁנֵּה פָּסוּל. קאֵי אכֻלָּם, ואָפִּלוּ אָם כָתב קוצו שֶׁל יו״ד שֶׁלֹא על הקְּלָף בִּמְקוֹם בָּשָׁר, בְּגוֹן שֶּבְּמָקוֹם אֶתָד לֹא הָעֶבִיר מֵהדּוּכְסוֹסְטוֹס, פָּסוּל, וְעַיֵּן לְּקמָן: * וְכוֹתְבִים עֲלֵיהֶם לְצֵד בָּשָּׁר. וְיַזָּהֵר מְאֹד שָׁלֹא יִטְעָה לְכְתֹּב לְצד השֵעָר, דִּמְעבֵּב בְּדִיעְבר. ּוְסִימָגוֹ לְהֹכִּיר אחר הָעָבּוּד אֵיזָה צד הוּא סָמוּךְ לֹבָּשָׁר, רוֹאִים לְאֵיזָה צד שָׁהקְּלֶף מִתְכּוַץ כְּשֶׁמְלֹחְלְחִין אוֹתוֹ הוּא מָקוֹם הּפָּמוּדְ לֹבָשָׁר, וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לִפְּסֹל תְּפִּלִּין יְשָׁנִים מֵחְמת סִימָן זֶה דְאף על פִּי שָׁאתר הבִּחִינָה נִראַה שַׁנְכִתְבוּ לֹצֵד השַעַר, אַגוּ מעִמִידִים לְהֹפּוֹפֵר שַׁכִּתָבָם על חַזַקַתוֹ חַזָּקת בַּקִי וּמֵמְחָה וּבִוּדּאי

ס בַּעָפָּצִים, עַיֵּן בַאָר הֵיטָב, רְעַיֵּן בְּפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ג סִימָן לב בִּקְלָף שֶׁלְאַחַר הָעִבּוּד

חוֹלְקִין אוֹתוֹ וּמוֹשְׁחִין אוֹתוֹ בְּצֶבַע לָבָן כְּזֵי שֶׁיְהֵא חָלָק וְלָבָן בְּיוֹתֵר, וּיְּקְצָת סוֹפְרִים

פדין בְּתָבֶם. גם פַּמְכִינָן על המַרְדָּכִי דְמִבְשִׁיר אָם גָכְתָבוּ לְצַד השַׁצֶר, אַלֹיָה רבָה: 🔹 לִמְבָּוֹ וּלְתָחֵלִיקוֹ. וְאָם גַּוֵד יוֹתֵר מָזָה, עַיַּן בְּנְשְׁמת אָדָם כְּלֶל יד דּעְתוֹ דְּלֹא מַקְרֵי מוּ קָלְף, ובְתָתם סוֹפַר ארת תײַם תַשׁוֹבָה ג משְׁמִע שָׁמֵלֶל פָזָה: * וּמִצֵּר הַפָּשָׁר אוֹרְדִים הַרְבֵּת. וְסִימָנוֹ לֵידע שַׁנָּגְרר כָּל חדוּיְכְּסוֹסְטוֹס, מְקָבֵּל בְּפִי הפּוֹפְרִים פַל מָקוֹם שָהוּא נִמְצֵא בּקְלַף הוּא נָבֶר לפֹל, כִּי הוּא חָלָק וּשְׁאָר קְלָף אֵינוֹ חָלָק כָּל כָּךְ, וְאוֹתוֹ מָקוֹם הָחָלָק יָכוֹל לְקְלֹף וּלְהֹפְרִישׁ בְּסְכִּין אוֹ בְּמחט. וּבְדִיעְבד אִם לא גַרד כֶּל כָּדָ, עַיִן בְּמַהְצִית השָׁקַל שַׁדִּעָתוֹ לְהֹחְמִיר, וְכַן בִּתְשוּבת מִשְׁבָנוֹת יְעַלְב. ובְנָשְׁמת אַדם כָּתב, הְאֵין לְפְסֹל הֹתְפִילִיוְ מִשׁעם זָה בְּדִיעְבד, כֵּיוַן דְעל כָּל פָּנִים נגָרָר מָן הָעוֹר הַקְלָפָּה הַדְּמָה הְפָּמִיךְ דְּעָלִיהָ בְּוֹדִאי תָל שֵׁם דּוּכְסוֹסְטוֹס, וְכֵן בְּהָשׁוּכת הָתם סוֹפֵּר הְנִ״ל ובְהָשׁוּכת הָסֶר לְאבֶרָהָם מֵקְל גּם כֵּן מַהְמת וָה. וְאָף דָאֵין לְמָחוֹת בִּיד המַקֵל בְּדִיעָבד דְּיָשׁ לוֹ על מִי לִסְמֹךָ, מה מָאר רָאוּי לְהוְהִיר לְהפוֹבְרִים שַׁיַּאָדָרוּ בָּזָה על בַּל בַּנִים לְכַתְּהַלָּה, שַׁלֹא ישְׁאִירוּ על הקָּלְךְּ לְרֶם שַּיִּבְתָבוּ עַלִיו שוֹם קְרוֹם וּקְלָפָה דֹקָה בִּמְקוֹם הַבְתִיבָה, וְאָפְלוּ קְלָפָּה דֹקָה כְּתוֹיט השֹעָרָה, דְיָה הָיֵי הכֹל הְשׁשׁ דּוּרְסוֹסְטוֹס: 🎵 * צַרִידְ הַקּלְף וְכוּ^. וְהַעְבּוֹד הוא הָלָכָה לְמשָׁה מִפִּינִי, הְבָלֹא זָה אֵין עָלָיו רק שַׁם עור וְלֹא גִּוִיל וְקַלָף וְדוּבְסוֹסְטוֹס, פְּדִי מְגַדִים. וְכַל אֵלוּ הפָּעִיפִין הפָּאָמָרִין פֹּה לְענִין עבּוּד הוּא רק לְענִין הפָּרַשִּׁיוֹת שַׁל הֹמָפִלִין וְכֵן לְעָנֶין לְתָּיֶם הְסָּרִים וּמְזוּזוֹת (לָכֶר מִדַּצַח הַנְיָפִּ"ם לְמָנֵן מְיוֹנָה (לָכֶר מִדְצַח הַנְיָפִּ"ם לְמָנִוֹ מְיִנְם בְּיָבְשׁ מְיִנְם בְּיָבְיָם וּמְזוּזוֹת (לָכֶר מִדַּצַח הַנְיָפֶּ"ם לְמְמֵן בְּיַשְׁר לְּקמֵן לז: 🔹 וַצֶּרָיהָ וְכוּ׳ לִשְׁמוֹ. וּבְלֹא זָה פְּסוּלִין. וְאִם הוּא בְּמָקוֹם שֻׁלֹא יוּכל לְהשִׁיג תָפּלִין אָהַרִים כִּי אָם אֵלוּ שַׁנְּּרְתָבוֹ על עוֹד המְעָבֶּד שַׁלֹא לְשְׁמָה, אף דְּבְסַפֶּר תורה בהאי גונא גראה דיוכל לברד עליה בצבור, אבל בתפלין יגיהם כד בלא ברבה. עין שם בפרי מגדים. דדע עוד, דחפרי מגדים החליט בפשיטות דעבור לְשָׁמָה הוא מִדִּרבָנָן, וַהָבִיא רָאָיָה לָוָה מִתְּשִׁוּבת הַרְמָבִּ״ם שַׁהוּבָא בְּכָסֶר מְשָׁנָה פָּרָק א מָהַלְכוֹת תִּפְּלִין הְלָכָה יא, וְנָפְקָא מָנּה הַיְבָא שַׁפְּפַּק לוֹ אָם נִּתְחַלֵּף לוֹ עוֹר בעד עור שַלא לִשְׁמָה, יַשׁ לומר סָפָקא דְּרְבָּנָן לְקֵלָא, אַדְּ מִתְּשׁוּבת ד׳ עָקִיבָא אֵיגָר סִימָן ב משָמע דְּהוּא סוֹבֶר שַׁהוּא דְאוֹרוִתָא, וְכַן רָאִיתִי לְאָתָד שַׁבָּתב בְּשָׁם המְגַן גָּבּוֹרִים שַׁבַּתב גֹם בֵן דְּכֶל הפּוֹסְקִים המּחְמִירִין בְּעָגִין עָבּוּד לְשְׁמָה סְבִירָא לְהוּ דְּהוֹא דְאוֹרְיְתָא. וּמְכָּל מָקוֹם גָרָאָה דְּבָאָעת הַדְּחָק בְּסְבָּקְן, דְבָלָאו הָכִי ַיש הרָפָה מָהַרִאשׁוֹנִים שַּׁפְּבִירָא לְהוּ דְּאֵין צָרִיךְ עָבּוּד לְשָׁמָן (צַיֵּן בִּחְשׁנַרת מְשָׁבִּוּת נַצֶּלְ בָ סִימָן לְאָ, הובא בְּבָרְבֵי יוֹסַף יוֹרָה דַעָּה סִימָן רעא. וְדע עוֹד, דְעבּוּד סְתָמָא הָוַי בְשָׁלֹא לְשְׁמָה, תְּשׁוּבת פָּרת משֵה אַהרוֹ סִימָן מה, דְּבֵן משְׁמע מִתּוֹסְפוֹת גִּשִּׁין דּף מה בְּדְבּוּר המתתיל עבוד לשמה. ובספר בית אהרו נצא לדון בהכר התדש, התאידנא האין כותבין ברב על קלף שאר ספרים רק ספר מודה, הוי סתמא בלשמה, ויש לעבן: * פַּתָּחָלָת הַעָּפוּר. וְאָם הָיָה רק סוֹף הַעָּבּוּד לְשְׁמָה, עַיָּן לְקָמֶן בְּסָעִיף ט שָׁבַּרְרָגוֹ שַׁם דְּחֹפ״וֹ בְּיוֹרָה דַּעָה רעא סָעִיף ג סְבִירָא לָה הַקְּתְּיָּ, וְהֹפָּרת מפֵּה אַהְרֹן תַלֶּק

שַׁעַר הַצִּיוּן

(ח) ב״ה ומוכה מן השור: (ח) ב״ה הנופר לעיל: (ע) פְרִי מְגָדִים, דְּלֹא מְהַמְּמְלֶּין בִּדִינֹ: (כ) שְׁם: דֹוֹ (כֹח) מְגַלֶּה יט וְשַׁבֶּת עט: (כֹּג) מְגַדִים: (כֹּג) מְשׁיבּת (כֹּג) מָלֹא״שׁ בַּהָלְכוֹת קְטַנּוֹת: (כֹו) פְּרִי מְגָדִים: (כֹּג) הַרֹא״שׁ בַהָּלְכוֹת קְטַנּוֹת: (כֹו) פְּרִי מְגָדִים: